

Social hållbarhet i
planeringen av Masthusen
- en komparativ studie från
vision till Breeam-
certifiering

Social sustainability in
the planning of Masthusen
- a comparative study from
vision to Breeam-
certification

Fredrik Berggren

SLU, Sveriges Lantbruksuniversitet
Fakulteten för Landskapsplanering, trädgårds- och jordbruksvetenskap
Institutionen för Landskapsarkitektur, planering och förvaltning

Författare: Fredrik Berggren

Titel (sve): Social hållbarhet i planeringen av Masthusen- en komparativ studie från vision till Breeam-certifiering

Titel (eng): Social sustainability in the planning of Masthusen- a comparative study from vision to Breeam-certification

Nyckelord (6-10 st): planering, hållbarhetsarbete, social, hållbarhet, Västra Hamnen, Masthusen Malmö, Breeam

Handledare (SLU/extern): Tim Delshammar, Institutionen för Landskapsarkitektur, planering och förvaltning, SLU Alnarp

Examinator (SLU/extern): Bengt Persson, Institutionen för Landskapsarkitektur, planering och förvaltning, SLU Alnarp

Kurstitel: Kandidatexamensarbete i Landskapsplanering

Kurskod: EX0650

Omfattning (hp): 15 hp

Nivå och fördjupning: G2E

Serienamn: Självständigt arbete vid LTJ-fakulteten, SLU

Utgivningsort: Alnarp

Utgivningsår: 2013

Program/utbildning: Landskapsarkitektprogrammet

Elektronisk publicering: <http://stud.epsilon.slu.se>

Framsidas bild: *Den skånska gripen, offentlig konst av Sivert Lindblom*
Foto: Fredrik Berggren, 2013-04-15, Malmö

Förord

Det du håller i din hand är det självständiga arbete som ingår i kursen EX0650 Kandidatexamensarbete i landskapsplanering, som ges på Landskapsarkitektprogrammet vid SLU, Alnarp. Under den senare delen av vårterminen har jag ägnat mig åt att studera mitt intresse kring begreppet social hållbarhet och hur jag i framtiden som yrkesverksam landskapsarkitekt kan påverka den sociala hållbarheten genom fysisk planering eller gestaltning. Kommer jag att kunna påverka sociala samband, människors relationer och förhållanden till varandra?

Jag har några personer att tacka för deras hjälp och stöd under processen som lett fram till detta. Först och främst tack till Tim Delshammar för bra samtal och handledningar och för lånet av böckerna. Stort tack till min sambo Caroline, för ditt stöd och för att du orkar med mig och mina läs- och skrivsessioner i vår lilla lägenhet. Och till sist ett tack till Markus Blomqvist på Diligentia, som har hjälpt mig med material och varit behjälplig under mitt arbete.

Fredrik Berggren
Malmö, 28 maj 2013

Sammandrag

Hållbarhet är idag en term som figurerar i en mängd olika sammanhang och social hållbarhet framhävs som en viktig del i hållbarhetsarbetet både på nationell- och lokal nivå. På den lokala nivån finns aktörer som städer och kommuner vars arbete och visioner för att uppnå social hållbarhet formuleras i det planmaterial som tas fram både för stadens utveckling, men också för mindre enheter som stadsdelar och områden inom stadsdelarna. Idag finns det också en möjlighet att använda sig av miljöcertifieringssystemet Breeam Communities för att certifiera hela stadsdelar efter hur hållbara de är både avseende ekologisk-, ekonomisk- och social hållbarhet efter de krav som certifieringssystemet har.

Jag avser i detta arbete undersöka om man kan spåra social hållbarhet genom att studera planmaterial som omfattar Malmö Stad och delar av området Masthusen i Västra Hamnen, då detta är det första område i Sverige som idag är delvis Breeam-certifierat. Arbetet har gjorts utifrån frågeställningen: Hur reflekteras aspekter av social hållbarhet genom planprocessen, från översiktsplan och aktualisering, värdeprogram, detaljplans-beskrivning till hållbarhetsprogram för certifiering?

Huruvida man kan spåra social hållbarhet genom planprocessen har undersökts med metoden att använda indikatorer för social hållbarhet och spåra deras förekomst i planmaterialet. Då en vedertagen definition för begreppet social hållbarhet saknas har dessa indikatorer valts ut ur grupper av indikatorer för hållbarhet som Statistiska Centralbyrån tagit fram. Detta urval har skett efter hur väl dessa grupper relaterar till faktorer i aktuell argumentation kring begreppet social hållbarhet och resulterat i 36 individuella indikatorer som studerats.

Genom studierna av planmaterialet har det framkommit att det förekommer indikatorer för social hållbarhet i alla delar av det studerade planmaterialet, men i olika utsträckning. Malmös översiktsplan och aktualisering är den del av materialet som innehåller flest antal indikatorer och enbart indikatorn Motionsvanor förekommer genomgående i planmaterialets alla delar. Det går dock i samtliga fall då en indikator påvisats att göra en koppling till fysisk planering och i många fall går det även att göra en koppling till faktorer som en yrkesverksam landskapsarkitekt och planerare har möjlighet att påverka. Svårigheten att påvisa vad enskilda indikatorer har för påverkan på social hållbarhet i stort är däremot svårare att utreda då denna hållbarhetsaspekt är beroende av komplexa samband.

Abstract

Sustainability is one of today's most widely spread terms in a variety of contexts and the social sustainability aspect is emphasized as a key-part of the work towards reaching sustainability on both a national- and local level. On the local level cities and communities form visions and strategies for working towards social sustainability in planning-material such as masterplans for urban development, but also for smaller areas such as urban districts and neighborhood areas. Today there is also a possibility of using systems for environmental-certification for urban districts such as Breeam Communities. A Breeam-certification provides the ability of measuring sustainability, both ecologic, economic and social from a set of requirements.

My ambition is to explore whether or not it is possible to trace social sustainability by studying planning-material that covers the city of Malmö and parts of the neighborhood of Masthusen in Västra Hamnen, which is the first neighborhood in Sweden that has been partially certified by Breeam Communities. This approach has been made from the following question formulation: How are aspects of social sustainability being reflected throughout the planning process on a scale from the masterplan for the city of Malmö down to the sustainability-programme for the neighborhood of Masthusen?

Whether or not it is possible to trace social sustainability throughout the planning process has been researched using indicators of social sustainability and their incidence in the studied planning-material. Since there seems to lack a recognized definition of the term social sustainability the indicators have been chosen from groups of indicators for sustainability, which has been developed by Statistics Sweden. This selection has been made by how well these groups of indicators relate to current critical analysis of the term social sustainability and resulted in studies of 36 separate indicators.

The results that developed shows that indicators of social sustainability can be found in all of the documents that were studied, but in different quantities. The masterplan and actualization of the masterplan for Malmö had the highest number of occurrence compared to the other documents and the indicator *Motionsvanor* (exercise-habits) is the only indicator to occur in all of the documents that were studied. It is however possible to show that every indicator that occurred was described in a context that is associated with physical planning and in a lot of cases the context was also associated to factors that a working landscape-architect or planner has the ability to influence. The difficulty to show how separate indicators affect social sustainability as a whole lies perhaps in both the lack of a recognized definition of the term and its dependence on complex relations.

Innehållsförteckning

Inledning_____	7
Bakgrund_____	7
Social hållbarhet – en övergripande historik_____	7
Breeam Communities i korthet_____	8
Frågeställning_____	8
Mål och Syfte_____	8
Material_____	9
Metod_____	10
Argument för urval av indikatorer_____	10
Urval av indikatorer_____	11
Valda indikatorer och deras definitioner_____	12
Metod för studier av planmaterial_____	14
Resultat och analys_____	15
Kvantitativt resultat_____	15
Analys av kvantitativt resultat_____	16
Kvalitativt resultat _____	16
Analys av kvalitativt resultat_____	19
Diskussion_____	20
Diskussion kring metod och felkällor_____	20
Avslutande reflektion_____	21
Referenser	
Elektroniska källor_____	22
Tryckta källor_____	24
Bilagor	
Bilaga 1.1 – Fullständigt kvalitativt resultat_____	25

Inledning

Världen vi lever i idag är under förändring och för att kommande generationer ska gå en framtid till mötes innebär det att vi som människor ändrar vårt sätt att leva. Det hållbara samhället i motsats till det ohållbara är beroende av en hållbar utveckling som värnar om både de samtida behoven såväl som de framtida (Brundtlandskommissionen, 1987, sid. 63). Det hållbara samhället är en kombination av hållbarhet utifrån ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt perspektiv, men det är vi människor som står i centrum för den hållbara utvecklingen (FN, 1992, sid.73).

Mitt val av uppsatsämne grundas i mitt intresse för social hållbarhet och den svårighet jag upplever i att koppla arbete för social hållbarhet till fysisk planering och gestaltning. Intresset för detta ämne ökade under föregående kurs på landskapsarkitektprogrammet, Projekt III - Stora landskap. Förslaget som togs fram av den grupp jag var med i syftade till att öka den sociala hållbarheten i Ystad kommun. Jag upplever dock fortfarande att det finns många frågor kring om jag, som blivande landskapsarkitekt, i någon mån kan påverka denna hållbarhetsaspekt.

Bakgrund

Då det idag planeras för Masthusen, vilket är ett område under uppbyggnad i Västra Hamnen, där boende blandas med offentliga rum och verksamheter har byggherren Diligentia valt att certifiera området enligt Breeam (BRE Environmental Assessment Method) Communities.

Den nämnda certifieringsmetoden har börjat användas allt mer i Sverige och idag är drygt 20 byggnader under pågående eller avslutad certifiering. Det är endast ett helt område, Masthusen, som idag är under pågående och delvis avslutad certifiering (Greenbook live, 2013). I certifieringsmetoden omnämns social hållbarhet som en viktig faktor (Breeam, 2013) och jag vill utforska hur den fysiska planeringen relaterar till social hållbarhet i Masthusen, men också hur Masthusen relaterar till Malmös arbete, mål och visioner för social hållbarhet.

Social hållbarhet – en övergripande historik

År 1972 hölls en konferens i Stockholm i FN:s regi om den mänskliga miljön och med Sverige som initiativtagare behandlades miljöfrågan för första gången i ett internationellt forum. Detta tillfälle ses som en viktig faktor i det framtida arbetet för hållbar utveckling (Regeringen a, 2013).

År 1992 hålls Rio-konferensen i Rio de Janeiro där miljö och utveckling behandlas, vilket resulterar i Agenda 21. Agenda 21 är ett internationellt handlingsprogram för det 21:a århundradet och visar riktning för nationellt och lokalt hållbarhetsarbete. Programmet förmedlar principen att all utveckling, såväl ekologisk-, social- som ekonomisk, skall vara hållbar (Regeringen a, 2013). Det är möjligtvis vid Rio-konferensen som hållbarhet för första gången behandlas som tre delar i ett holistiskt system i ett internationellt forum.

Senare konferenser under FN:s regi har hållits i Johannesburg 2002, Rio de Janeiro 2012 (Rio+20) och även i Stockholm 2012 (Stockholm +40) där hållbar utveckling har behandlats (Regeringen a, 2013).

I Sverige har hållbarhetsarbetet på statlig nivå formats av den av FN framtagna Agenda 21. Hållbarhetsarbetet har sedan närmre preciserats i riksdagens antagande av

de nationella miljökvalitetsmålen. Målen är tänkta att fungera som riktmärken för det svenska miljöarbetet och består av 16 stycken specifika mål. Ett av dessa 16 mål är målet om God bebyggd miljö, för vilket Boverket är ansvarig myndighet (Naturvårdsverket, 2013). Då Regeringen preciserat miljömålet God bebyggd miljö framhävs social hållbarhet som en viktig aspekt att ta hänsyn till både i utformandet av städer och i förhållandet mellan stad och land. Vidare skriver Regeringen också att: ”Den bebyggda miljön utgår från och stöder människans behov” (Regeringen b, 2013)

Malmö Stad jobbar med hållbarhet utifrån ett holistiskt synsätt med ekologisk-, ekonomisk- och social hållbarhet, men har också separata projekt just för social hållbarhet i staden. Vid stadsplaneringsfrågor i olika utvecklingsprojekt jobbar Stadsbyggnadskontoret tillsammans med Miljöförvaltningen för att integrera stadsplanering och hållbarhetsarbete. Miljöförvaltningens uppgift är att framhäva hållbarhetsaspekter vid planering och utvecklingsprojekt (Malmö Stad b, 2013).

Breeam Communities i korthet

BRE har tagit fram en certifieringsmetod kallad Breeam Communities för stadsplanering och övergripande planering generellt (Breeam, 2013). BRE har en historia som brittiskt departement för byggnadsforskning, men blev under 1990-talet privatiserat. Idag är BRE en stiftelse som drivs av donationer och den vinst som görs återinvesteras i forskning och utveckling (BRE, 2013).

Certifieringsmetoden vänder sig i första hand till planerare, men också politiker och ger ett samlat ramverk för inblandade aktörer att förhålla sig till. Breeam Communities utgår ifrån en manual som innehåller 40 specifika krav, vilka det berörda projektet blir bedömt utifrån av utbildad personal. Utifrån kraven menar BRE att projektet blir möjligt att mäta efter dess hållbarhet, vilket ska återspeglas i projektets betyg. BRE hävdar också att kraven för certifieringsmetoden lägger lika mycket vikt vid ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet (Breeam, 2013). Certifieringssystemet medför även möjligheten för inblandade aktörer att kunna säkerställa att det nya området innebär en bra totalmiljö för sina brukare, men också att området samspelar med omvärlden på ett bra sätt (White, 2013) I fallet med Masthusen blir projektet bedömt i två olika skeden, ett i den första övergripande fasen av planeringen och en då den färdiga designen bedöms (Diligentia, 2012, sid.2). Utifrån bedömningen ges sedan en certifieringsnivå, vilken är uppdelad i klasserna: pass, good, very good, excellent och outstanding (SGBC, 2013).

Frågeställning

Den huvudsakliga frågeställningen som detta arbete avser behandla är: Masthusen i Malmö Breeam-certifieras som första område i Norden. Hur reflekteras aspekter av social hållbarhet genom planprocessen, från översiktsplan och aktualisering, värdeprogram, detaljplans-beskrivning till hållbarhetsprogram för certifiering?

Mål och Syfte

Målet med denna uppsats är att jämföra hur social hållbarhet behandlas genom planeringsprocessens dokument: översiktsplan och aktualisering, värdeprogram, detaljplansbeskrivning och hållbarhetsprogram för certifiering.

Syftet med uppsatsen är att ge en ökad förståelse för hur hållbarhetsbegrepp och visioner uttryckta i en ÖP tar sig uttryck i planering och fysiska strukturer.

Material

För den jämförande delen av arbetet har endast planmaterial i form av: översiktsplan samt aktualisering av denna, värdeprogram, detaljplan och hållbarhetsprogram från Malmö Stad och Diligentia använts. De dokument och det material som har studerats genom arbetet fyller olika syften i Malmö Stads hållbarhets- och utvecklingsarbete och förklaras kortfattat i detta stycke.

Boverket anger att varje kommun skall ha en aktuell översiktsplan som ska visa hur utvecklingen av den fysiska miljön ska ske över tid. Planens roll är också att ge vägledning till beslut som påverkar hur exempelvis vattenområden och byggd miljö används och utvecklas (Boverket e, 2103). Översiktsplanen har, som namnet antyder, den mest övergripande rollen och ett tidsperspektiv som syftar framåt i tiden och kan därför påstås uttrycka visioner. Den idag gällande planen för Malmö Stad är *Översiktsplan för Malmö 2000* (Malmö Stad d, 2013). Malmö Stad antog år 2006 *Malmö 2005- Aktualisering och komplettering av Malmös översiktsplan*, vilket är en revidering av översiktsplanen. Aktualiseringens syfte är att komplettera översiktsplanen med fokus på aspekter som social hållbarhet och Malmös roll i regionen (Malmö Stad e, 2013).

För Masthusen, men även Västra Hamnen som område i stort, har Malmö Stad valt att tillsammans med White arkitekter ta fram en modell som kallas värdeprogram. Värdeprogrammets roll är att fungera som ett bollplank och en kontinuerlig plattform för utveckling av det område det berör. Istället för att prioritera fysisk struktur läggs fokus på värdebaserad struktur, vilken ska möjliggöra mer flexibilitet än den fysiska strukturen (Malmö Stad c, 2013). Värdeprogrammet har som syfte att öka samförståelsen mellan Malmö Stad och byggherren Diligentia om stadsdelens utveckling avseende kvalitet och hållbarhet över tid (Malmö Stad 2, 2011, sid. 2). *Värdeprogram för Masthusen* har tagits fram med Stadsbyggnadskontoret som beställare och i samarbete med Gatukontoret, Miljöförvaltningen, fastighetsägaren Diligentia och konsultföretaget Kanozi Arkitekter.

Detaljplanen fyller i planprocessen funktionen som ett kommunalt instrument för att hantera bebyggelse samt mark- och vattenområdets användning. I en detaljplan regleras både användning och i viss utsträckning gestaltning för planområdet, men också rättigheter och skyldigheter mellan kommun och markägare och markägare sinsemellan (Boverket c, 2013). Då en detaljplan upprättas sker detta i två dokument, dels en plankarta och en planbeskrivning, beskrivningens syfte är att i text beskriva vad plankartan avser (Boverket d, 2013). Plan- och Bygglagen reglerar i vilka fall en detaljplan skall upprättas, men kommunen är själv ansvarig för att bedöma huruvida det finns ett behov av upprättande för ett visst projekt. Vid exploatering av större områden upprättas dock normalt sett alltid en detaljplan (Boverket b, 2013). Genom att låta en detaljplan träda i laga kraft styr kommunen utvecklingen av dess fysiska planering i detalj. Den plan som berör Masthusen och har studerats för detta arbete är *Planbeskrivning-Detaljplan för del av fastigheten BILEN 16 (Masthusen, kvarter 6, 12 och torget) i Hamnen i Malmö* (Malmö Stad a, 2013).

Det hållbarhetsprogram som Diligentia har tagit fram för Breeam-certifiering av Masthusen syftar till att vara en precisering av ambitionsnivån för de krav som ställs för certifieringen. *Hållbarhetsprogram för Masthusen, Malmö* preciserar också vilka aktörer som är ansvariga för respektive krav och vad som förväntas av ansvarig aktör

för att kunna uppnå certifieringsnivån excellent. Programmet stödjer sig på dokument som är framtagna främst av Malmö Stad, men också av andra aktörer (Diligentia, 2012 sid. 2). Diligentia framhäver å ena sidan att hållbarhetsprogrammet enbart innehåller krav som är specifika för certifieringen och därmed att det i de stödjande dokumenten kan finnas mer utförlig information om krav som ska efterlevas. Vissa av de stödjande dokumenten påpekar man vidare kan å andra sidan behöva uppdateras för att möta certifieringskraven (Diligentia, 2012 sid. 4).

Metod

För att möjliggöra den komparativa ansatsen till arbetet har i tidigare avsnitt Material omnämnt planmaterial studerats med användning av indikatorer, vilket Denk förespråkar i *Komparativ Metod* då korrelationsanalyser ska göras (2002, sid. 45). En indikator kan beskrivas som ett redskap för mätbarhet för en företeelse och då syftet med uppsatsen varit att se hur social hållbarhet avspeglas genom planprocessen har förekomsten av indikatorer för social hållbarhet i planmaterialet studerats. Denk framhäver också vikten av begreppsvaliditet (2002, sid.49), vilket i detta arbete syftar till att urvalet av indikatorer ska vara relevanta för materialet som studeras. Studierna har gjorts utifrån både kvantitet, korrelation och kvalitet.

Argument för urval av indikatorer

För ett urval av relevanta indikatorer för detta arbete har relevant argumentation kring ämnet social hållbarhet använts. Denna ansats har valts då det förefaller saknas en vedertagen definition av begreppet social hållbarhet och istället har aktuella argument från aktörer som har en stark koppling till samhällsutveckling och social hållbarhet använts. Dessa aktörer är:

- Boverket- den svenska myndigheten för samhällsplanering byggande och boende.
- Delegationen för Hållbara städer- delegation tillsatt av regeringen för att driva utvecklingen av hållbara städer framåt (Delegationen för Hållbara Städer, 2013).

Boverkets har angett en förklaring till hur myndigheten behandlar socialt hållbar stadsutveckling i *Socialt hållbar stadsutveckling-en kunskapsöversikt* som lyder:

”En socialt hållbar stadsutveckling bör kännetecknas av sådant som att hänsyn tas till olika gruppers behov, att förutsättningar för människors möten förbättras och att jämställdhet mellan kvinnor och män främjas. I den här rapporten används begreppet socialt hållbar stadsutveckling för att beteckna en utveckling av staden mot ökad integration och minskad boendesegregation, men begreppet avser också de medvetna utvecklingsinsatser som syftar till att främja integration eller motverka boendesegregation och som företas inom ramen för den fysiska stadsutvecklingen och boendeplaneringen.” (Boverket a, 2010, sid.23)

Delegationen för Hållbara Städer som sammanfattat de mest akuta åtgärderna de uppmärksammat för utveckling av hållbara städer i *Ställ om nu!*(Delegationen för Hållbara Städer, 2013). En av dessa åtgärder beskrivs följande:

”Städernas viktigaste aktörer är människorna. Hållbar stadsutveckling är beroende av förmågan till probleminsikt, ändrade värderingar och nya sätt att tänka hos oss alla. Klimatfrågan handlar också om beteenden och ytterst om människors överlevnad.” (Delegationen för Hållbara Städer, 2013)

Urval av indikatorer

Det urval av indikatorer som gjorts för att se hur social hållbarhet kan spåras och hur det korrelerar i det studerade planmaterialet har sitt ursprung hos Statistiska Centralbyrån (SCB).

SCB är en statlig förvaltningsmyndighet och har ansvar för statistik som ligger till grund för beslutsfattande, debatt och forskning (SCB a, 2013). För att möjliggöra vidareutveckling av den svenska strategin för hållbar utveckling tog SCB fram 87 indikatorer åt Regeringen (SCB b, 2013). Dessa 87 indikatorer är uppdelade i de olika huvudgrupperna: Hälsa, Hållbar produktion och konsumtion, Ekonomisk utveckling, Social sammanhållning, Miljö och klimat och Global utveckling och utgör systemet Indikatorer för hållbar utveckling (SCB c, 2013).

De argument och beskrivningar som under rubriken Argument för urval av indikatorer (se sid. 10) lyfts fram har fått ligga till grund för urvalet av indikatorer bland SCBs grupper. Indikatorerna har alltså inte motiverats var för sig, istället utifrån en subjektiv uppfattning om hur väl den grupp de ingår i korresponderar med argumenten för urval. SCB har som tidigare nämnts tagit fram indikatorerna åt Regeringen (SCB b, 2013), som arbetar för en hållbar utveckling som en sammanvägning av ekologisk-, ekonomisk- och social hållbarhet (Regeringen a, 2013). Eftersom enbart den sociala hållbarhetsaspekten studerats i detta arbete har också argumenten använts för att särskilja denna hållbarhetsaspekt från de övriga.

Tillvägagångssättet har använts för att en bättre begreppsvaliditet som Denk (2002, sid. 49) påpekar uppnås genom att maximera antalet aspekter som indikatorerna tar upp, men att de aspekter som studeras är relevanta för studien.

Figur 1.1 nedan visar de grupper som valts ut och huruvida de korresponderar med argument för urvalet:

INDIKATOR-GRUPP	URVAL JA/NEJ	MOTIVERING
Hälsa	JA	Hälsa korresponderar väl med Delegationen för Hållbara Städers argument om människor som stadens viktigaste aktörer (Delegationen för Hållbara Städer, 2013). Detta argument kopplar också hållbar stadsutveckling, vilket bör innefatta social hållbarhet, via klimatfrågan till människors överlevnad. Människors överlevnad kan i sin tur sägas vara beroende av människors hälsa.
Hållbar produktion och konsumtion	NEJ	Anses ha låg korrespondens med Boverkets förklaring, kan dock kopplas till hur Delegationen för Hållbara Städer argumenterar, men då produktion och konsumtion som begrepp upplevs ha för stark koppling till den ekonomiska hållbarhetsaspekten har gruppen ej valts ut.
Ekonomisk utveckling	NEJ	Gruppen har ansetts ha för stark koppling till ekonomisk hållbarhet för att motivera urval.

Social sammanhålln.	JA	Social sammanhållning anses korrespondera väl med Boverkets förklaring om hur möten mellan människor och jämställdhet ska främjas, men också hur begreppet avser integration och minskad boendesegregation (Boverket a, 2010, sid.23). Gruppen kan också påstås korrespondera med hur Delegationen för Hållbara Städer framhåller människan som städernas viktigaste aktörer (Delegationen för Hållbara Städer, 2013). Denna korrespondens är vagare och bygger på antagandet att social sammanhållning är viktigt för människan. Sammantaget anses korrespondensen tillräcklig för urval.
Miljö och klimat	NEJ	Gruppen Miljö och Klimat har ansetts ha stor koppling till den ekologiska hållbarhetsaspekten och därför ej valts. Korresponderar dock väl med argument från Delegationen för Hållbara Städer som påpekar att klimatfrågan ytterst handlar om människors överlevnad (Delegationen för Hållbara Städer, 2013), vilket möjligtvis vagt kan kopplas till social hållbarhet.
Global utveckling	NEJ	Har ansetts ha låg korrespondens för att tas med i urvalet främst då gruppen anses innefatta samtliga hållbarhetsaspekter och vara för generell för sammanhanget.

Figur 1.1
Redovisning av indikatorernas urval från grupp med motivering
Fredrik Berggren 2013-05-24

Valda indikatorer och deras definitioner

I figur 1.2 (se sid. 13-14) presenteras de specifika indikatorer som ingår i de grupper som motiverats för urval i figur 1.1 (se ovan). Indelningen i figur 1.2 är efter den av SCB angivna grupp och SCBs definition (SCB c, 2013) har också presenterats för varje indikator. En förenkling och sammanslagning av indikatorerna och deras definition har skett i de fall de är representerade mer än en gång i ursprungssystemet och då de i sin ursprungsform (a.a) är benämnda som både diagram och länskarta. Detta har skett för indikatorerna:

- Ekonomisk utsatthet
- Demografisk försörjningsbörda
- Valdeltagande
- Medellivslängd

Även indikatorerna Jämställdhet löner och Jämställdhet chefer har sammanslagits till en indikator kallad Jämställdhet där den angivna definitionen (se sid. 13) är en sammanslagning av de två av SCB angivna indikatorerna (a.a). Utifrån detta urval och nämnda ändringar presenteras så de i grupperna ingående 36 indikatorerna med respektive definition:

INDIKATOR	DEFINITION AV SCB (SCB c, 2013)
GRUPPEN SOCIAL SAMMANHÅLLNING	
Ekonomisk utsatthet	”Andel av befolkningen med en disponibel inkomst under 60 procent av medianinkomsten. Disponibel inkomst är summan av alla skattepliktiga inkomster minus skatt och övriga negativa transfereringar.”
Demografisk försörjningsbörda	”Försörjningsbördan eller försörjningskvoten är antalet personer 0-19 samt 65 år och äldre delat med antalet personer i yrkesföra åldrar 20-64 år, per 100 personer. Uppdelat för barn och ungdom samt äldre.”
Inkomstfördelning	”Disponibel inkomst inklusive reavinst...”
Ekonomiskt utsatta barn	”Andel barn (0-17 år) i hushåll med en disponibel inkomst under 60% av medianinkomsten...”
Ekonomisk kris	”Andel av befolkningen som befunnit sig i en ekonomisk kris...”
Utrikes födda i ekonomisk kris	”Andel av befolkningen som befunnit sig i en ekonomisk kris (utrikes födda)...”
Regional befolkningsförändring	”Regional befolkningsökning...”
Långtidsarbetslöshet	”Totalt båda könen långtidsarbetslösa i procent av arbetskraften...”
Ungdomsarbetslöshet	”Andel arbetslösa och långtidsarbetslösa av arbetskraften i åldern 16-19 och 20-24 år...”
Utrikes födda, sysselsättning	”Andel arbetslösa av arbetskraften...” och ”andel sysselsatta av befolkningen...”
Funktionshindrade, sysselsättning	”Andel sysselsatta i procent av befolkningen”
Sjukfrånvaro	”Antalet helårsekvivalenter i åldrarna 20-64 som försörjdes med sociala ersättningar och bidrag”
Fertilitet	”Summerad fruktsamhet: Det antal barn en kvinna skulle få under sin livstid om dagens fruktsamhetsnivå skulle bestå i alla åldrar. Reproduktionsnivå: Den nivå vid vilken befolkningen reproducerar sig själv. Med hänsyn till dödlighet bör kvinnor i genomsnitt föda 2,1 barn för att befolkningen skall reproduceras.”
Föräldraledighet	”Föräldrapenning och tillfällig föräldrapenning”
Jämställdhet	”Kvinnors löner som andel av mäns löner...” och ”andel kvinnor och män i ledande positioner”
Valdeltagande	”Andel valdeltagande i Riksdagsval”
Utrikes födda, valdeltagande	”Valdeltagande hos utrikes respektive inrikes födda svenska medborgare vid Riksdagsvalet 2002...”
Förtroende för medier	”Allmänhetens förtroende för olika mediers innehåll”
Trygghet i skolan	”Andel av eleverna som känner sig trygga i klassrummet, på rasterna och på väg till och från skolan”
Grundkrav i skolan	”Andel elever i årskurs 9 utan gymnasiebehörighet” och ”andel elever som slutfört gymnasieskolan och erhållit slutbetyg eller motsvarande inom fyra år från gymnasiestarten”
Trångboddhet	”Andel med trångboddhetsnorm 3...” och ”norm 3 definierar ett hushåll som trångbott om det finns fler än en boende per rum (sovrums), kök och vardagsrum oräknade.”
Ensamhet	”Andel av befolkningen utan en nära vän”
Kulturkonsumtion	”Frekvens av bokläsning och bio- och teaterbesök”
Dator och bredband	”Tillgång till dator i hemmet” och ”tillgång till internet i hemmet”

GRUPPEN HÄLSA	
Medellivslängd	”Indikatorn hälsosamma levnadsår mäter det antalet år som en person vid födsel fortfarande kan leva (förväntad medellivslängd) under hälsosamma förhållanden. Indikatorn kombinerar information om dödlighet och sjuklighet.”
Våld	”Andel av befolkningen som angett att de varit utsatta för våld eller hot om våld”
Självupplevt hälsotillstånd	”Dåligt allmänt hälsotillstånd...” och ”gott allmänt hälsotillstånd”
Barns välbefinnande	”Andel 11, 13 och 15 år som trivs mycket bra med livet just nu.”
Astma	”Förekomst av allergisk astma bland skolbarn...”
Psykosocial arbetsmiljö	”Andel anställda med hög anspänning och bristande stöd...”
Fysisk arbetsmiljö	”Andel av anställda med besvär av fysisk belastning...”
Rökning	”Andel av befolkningen som röker dagligen...”
Alkoholkonsumtion	”Alkoholkonsumtion per invånare 15 år och äldre...”
Övervikt	”Andel överviktiga eller feta...”
Motionsvanor	”Motionerar minst 2 gånger per vecka...”
Trafikolyckor	”Antal dödade och svårt skadade i trafikolyckor”

Figur 1.2
Redovisning av valda indikatorer med
den av SCB givna definitionen
Fredrik Berggren 2013-05-24

Metod för studier av planmaterial

Materialet har studerats utifrån både en kvalitativ och kvantitativ förekomst av valda indikatorer. Med kvalitativ avses i vilket sammanhang och med vilken formulering indikatorn har förekommit i studerat material efter den av SCB (SCB c, 2013) givna definitionen. Sammanhanget indikatorn beskrivits i är viktigt för att ge uttryck till hur kopplingen till planering och fysiska strukturer kan göras i enlighet med arbetets syfte. Den kvalitativa delen av resultatet finns i sin helhet redovisad i bilaga 1.1 (se sid. 25) och delvis, exemplifierande med ett sammanhang där indikatorn kan knytas till planering och fysiska strukturer rubriken kvalitativt resultat (se sid. 16).

Med kvantitativ förekomst avses hur många gånger indikatorn har ansetts förekomma i det angivna materialet. Den kvantitativa studien visar på ett översiktligt sätt hur förekomsten kan spåras genom materialet och kan visa korrelation (samband) mellan materialets olika delar. Den kvantitativa delen av jämförelsen och korrelation mellan indikatorer och studerat material redovisas i en matris i figur 1.3 (se sid. 15).

I det följande resultatet redovisas inte den grupp de enskilda indikatorerna tillhör enligt SCB (SCB c, 2013). Detta har ej heller tagits hänsyn till då denna indelning var avsedd främst för urvalet.

Resultat och analys

Kvantitativt resultat och kvalitativt resultat redovisas i detta avsnitt, där förenklade referenser med sidnummer används enligt:

- ÖP OCH AKT. AV ÖP - *Översiktsplan för Malmö 2000* (Malmö Stad d, 2013) Samt *Malmö 2005- Aktualisering och komplettering av Malmös översiktsplan* (Malmö Stad 1, 2006), ÖP avser översiktsplan och AKT aktualisering.
- VÄRDEPROGRAM - *Värdeprogram för Masthusen* (Malmö Stad c, 2013).
- DP. PLANBESKRIVN. - *Planbeskrivning-Detaljplan för del av fastigheten BILEN 16 (Masthusen, kvarter 6, 12 och torget) i Hamnen i Malmö* (Malmö Stad a, 2013).
- HÅLLBARH. PROGRAM - *Hållbarhetsprogram för Masthusen, Malmö* (Diligentia, 2012)

Kvantitativt resultat

Här sker en redovisning av hur ofta förekomsten av en indikator har kunnat påvisas och i vilket material detta påvisats. Matrisen i figur 1.3 (se nedan) visar ett samband i förekomsten (korrelation) av oavsett om korrelationen inneburit förekomst i samtliga eller inga delar av planmaterialet. Då en indikator nämns i samtliga delar av materialet har enbart hänsyn tagits till att den förekommit och inte antalet gånger.

INDIKATOR	FÖREKOMST AV INDIKATOR				KORRELATION JA/NEJ
	ÖP & AKT. AV ÖP	VÄRDE- PROGRAM	DP. PLAN- BESKRIVN.	HÅLLBARH. PROGRAM	
Ekonomisk utsatthet	●●●●				NEJ
Demografisk försörjningsbörda	●●●●				NEJ
Inkomstfördelning	●				NEJ
Ekonomiskt utsatta barn	●				NEJ
Ekonomisk kris					JA
Utrikes födda i ekonomisk kris					JA
Regional befolkningsförändring	●●●●				NEJ
Långtidsarbetslöshet					JA
Ungdomsarbetslöshet	●●				NEJ
Utrikes födda, sysselsättning	●●●				NEJ
Funktionshindrade, sysselsättn.					JA
Sjukfrånvaro					JA
Fertilitet					JA
Föräldraledighet					JA
Jämställdhet					JA
Valdeltagande					JA
Utrikes födda, valdeltagande					JA
Förtroende för medier					JA
Trygghet i skolan	●●		●		NEJ
Grundkrav i skolan	●				NEJ
Trångboddhet	●●●●				NEJ
Ensamhet					JA
Kulturkonsumtion	●●	●			NEJ
Dator och bredband					JA
Medellivslängd					JA
Väld	●●				NEJ
Självupplevt hälsotillstånd				●	NEJ
Barns välbefinnande	●		●		NEJ
Astma					JA
Psykosocial arbetsmiljö					JA
Fysisk arbetsmiljö	●				NEJ
Rökning					JA
Alkoholkonsumtion					JA
Övervikt					JA
Motionsvanor	●●●●●	●●●●	●●●	●	JA
Trafikolyckor	●●●●●		●	●●●●	NEJ

Förklaring

●●● Kvantitativ förekomst av indikator

KORRELATION JA/NEJ Korrelerar förekomsten av indikatorn, ej beroende av kvantitet större än 1

Figur1.3
Matris för kvantitativt resultat och korrelation
Fredrik Berggren 2013-05-21

Analys av kvantitativt resultat

Enligt korrelationen i det kvantitativa resultatet i figur 1.1 (se sid. 16) finns det 20 indikatorer för social hållbarhet vars förekomst utan hänsyn till kvantitet är densamma i det studerade materialet. Det är dock enbart 1 av dessa 20 som återfinns omnämnd i materialet, övriga 19 är inte omnämnda. Totalt är det 17 indikatorer vars förekomst kan påvisas i det studerade materialet och dessa är:

- Ekonomisk utsatthet
- Demografisk försörjningsbörda
- Inkomstfördelning
- Ekonomiskt utsatta barn
- Regional befolkningsförändring
- Ungdomsarbetslöshet
- Utrikes födda, sysselsättning
- Trygghet i skolan
- Grundkrav i skolan
- Trångboddhet
- Kulturkonsumtion
- Våld
- Självupplevt hälsotillstånd
- Barns välbefinnande
- Fysisk arbetsmiljö
- Motionsvanor
- Trafikolyckor

Anmärkningsvärda resultat är i vilken liten utsträckning indikatorerna behandlats i materialet bortsett från ÖP OCH AKT. AV ÖP vari 16 indikatorer har utpekats. I DP. PLANBESKRIVN har 4 indikatorer förekommit, i HÅLLBARH. PROGRAM är motsvarande antal 3 och i VÄRDEPROGRAM behandlas endast 2 indikatorer. Resultatets omfattning kan kopplas till planernas omfattning då material som är av större omfattning både avseende mängden text och ämnen som behandlas har en större möjlighet att behandla indikatorn, vilket är fallet för ÖP OCH AKT. AV ÖP. Det är enbart indikatorn Motionsvanor vars förekomst återfinns i allt material. Bland övriga indikatorer är det enbart Trafikolyckor som omnämns i 3 delar av materialet. De indikatorer som omnämns 2 gånger är Trygghet i skolan, Kulturkonsumtion och Barns välbefinnande.

Kvalitativt resultat

I denna del av resultatet redovisas de indikatorer som någon gång förekommit i det studerade planmaterialet i och hur detta beskrivs i dess ursprungssammanhang. Rubriken till sammanhanget är det material förekomsten kunnat påvisas. Då endast ett sammanhang redovisas i denna del har det i de fall där fler förekommit valts ut ett då en koppling har kunnat göras till planering och fysiska strukturer, i enlighet med arbetets syfte. De termer eller begrepp som kan sägas visa en eventuell koppling till planering och fysiska strukturer har i figur 1.4 (se sid. 17-18) strukits under. Det fullständiga kvalitativa resultatet finns i bilaga 1.1 (se sid. 25).

INDIKATOR	SAMMANHANG I ANGIVET MATERIAL
Ekonomisk utsatthet	ÖP OCH AKT. AV ÖP: ”Invånare med små ekonomiska resurser och svaga nätverk tvingas att söka sig till de <u>områden</u> som har kommit att rankas lågt på bostadsmarknaden. En långt driven segregation av denna typ får allvarliga samhällsliga konsekvenser.” (ÖP sid. 20)
Demografisk försörjnings-börda	ÖP OCH AKT. AV ÖP: ”Det är ett grundläggande mål för kommunen att sörja för att alla malmöbor har god välfärd och levnadsstandard. Högre förvärvsfrekvens och fler sysselsatta och självförsörjande malmöbor är det mest verksamma medlet mot otrygghet, utanförskap och segregation. <u>Bostäder</u> och samhällsservice är grundläggande välfärdskomponenter.” (AKT sid.21)
Inkomstfördelning	ÖP OCH AKT. AV ÖP: ”Den socio-ekonomiska segregationen har därmed också ett starkt inslag av etnisk sådan med risk för ökande isolering, växande utanförskap och ett socialt arv som hotar att gå vidare till nya generationer. Även folkhälsan påverkas negativt av denna utveckling.” (AKT sid.8)
Ekonomiskt utsatta barn	ÖP OCH AKT. AV ÖP: ”Den socio- ekonomiska segregationen har därmed också ett starkt inslag av etnisk sådan med risk för ökande isolering, växande utanförskap och ett socialt arv som hotar att gå vidare till nya generationer. Även folkhälsan påverkas negativt av denna utveckling.” (AKT sid.8)
Regional befolkningsförändring	ÖP OCH AKT. AV ÖP: ” <u>Öresundsförbindelsen</u> kommer på lång sikt att knyta samman Malmö och Köpenhamn till en sammanhängande enhet och i ökad grad integrera två <u>bostads-</u> och <u>arbetsmarknader</u> som i olika avseenden kompletterar varandra” (ÖP sid.32)
Ungdomsarbetslöshet	ÖP OCH AKT. AV ÖP: ” Uppskattningsvis finns det ca 2 500 ungdomar i åldrarna 20-23 år som bor hos sina föräldrar och som skulle vilja flytta till egen <u>bostad</u> . Bristande tillgång på <u>bostäder</u> , höga boendekostnader och svårigheter att försörja sig är exempel på hinder för ungdomar att komma ut till eget boende.” (AKT sid.43)
Utrikes födda, sysselsättning	ÖP OCH AKT. AV ÖP: ”I Malmö har mer än var fjärde invånare utländsk bakgrund. För att kunna försörja sig har många startat mindre <u>butiker</u> med ofta långt öppethållande och den egna familjen som arbetskraft.” (ÖP sid. 138)
Trygghet i skolan	ÖP OCH AKT. AV ÖP: ”De allvarligaste effekterna uppstår för nästa generation som hänvisas till <u>förskolor</u> och <u>skolor</u> som i praktiken inte har möjlighet att ge barnen de förutsättningar för lärande och utveckling de har rätt till.” (ÖP sid. 20)
	DP. PLANBESKRIVN.: ” <u>Planområdet</u> har goda förutsättningar att bli en bra <u>miljö</u> för både barn och vuxna genom att skapa en förskoleverksamhet inom stadsdelen samt attraktiva, trygga och varierande <u>miljöer</u> samt ett säkert och utvecklat <u>gång- och cykelnät</u> .” (sid.19)
Grundkrav i skolan	ÖP OCH AKT. AV ÖP: ”Bl a måste man se till att <u>bostadsbeståndet</u> kompletteras med lägenheter i storlekar som idag saknas och att <u>skolorna</u> kan uppfylla de krav som ställs i denna typ av stadsdel. Efterfrågan på <u>bostäder</u> för stora familjer är idag akut.” (ÖP sid.300)
Trångboddhet	ÖP OCH AKT. AV ÖP: ”Under det senare decenniet har <u>bostadsbyggandet</u> i hela landet inklusive Malmö varit lågt. Det har lett till ökad trångboddhet. Samtidigt har en betydande inflyttning av människor med utländsk bakgrund lett till ökad segregation i boendet. Boendegruppen inriktar sig på att öka bostadsbyggandet och stödja grupper med särskilda svårigheter på bostadsmarknaden.” (AKT sid.19)
Kulturkonsumtion	ÖP OCH AKT. AV ÖP: ”Kulturella institutioner, nöjen och evenemang av olika slag utgör en betydelsefull del av innerstadens karaktär. De stora institutionerna, <u>muséer</u> , <u>konsthallar</u> , <u>teatrar</u> och <u>konserthus</u> , ligger i innerstaden för att bli lätta att nå både för malmöborna och för invånarna i en större region.” (AKT sid.30)
	VÄRDEPROGRAM: ” För att Masthusen ska fungera som ett <u>nav</u> och <u>knutpunkt</u> ... behövs en öppen, inbjudande, <u>tillgänglig offentlig plats</u> . Här ska finnas plats för olika evenemang och möten mellan människor” (sid.23)

Våld	ÖP OCH AKT. AV ÖP: ”Enbart det faktum att barnen i vissa <u>bostadsområden</u> betraktar det som normalt att de vuxna inte går till ett arbete på dagen är ödesdigert. I förlängningen hotar starka sociala spänningar med ökat våld och kriminalitet.” (ÖP sid.20)
Självupplevt hälso tillstånd	HÅLLBARH. PROGRAM: ”Utveckling av kollektivtrafiken, ett utbyggt <u>gång- och cykelnätverk</u> samt bilpooler ska tillsammans skapa nya förutsättningar för resande inom, till och från Masthusen. Dessa åtgärder bidrar till minskad andel bilburen trafik, mindre föroreningar och en sundare livsstil, vilket ger en bättre <u>miljö</u> och friskare människor.” (sid.6)
Barns välbefinnande	ÖP OCH AKT. AV ÖP: ”Ny forskning visar att tillgång till <u>naturlika lekomyråden</u> även påverkar barns rörelse- utveckling positivt. Barn behöver plats och möjlighet att leka, springa och röra sig fritt för att bli lugna och harmoniska.” (ÖP sid.175)
	DP. PLANBESKRIVN.: ”Planområdet har goda förutsättningar att bli en bra <u>miljö</u> för både barn och vuxna genom att skapa en förskoleverksamhet inom stadsdelen samt attraktiva, trygga och varierande <u>miljöer</u> samt ett säkert och utvecklat <u>gång- och cykelnät</u> . Torget blir en attraktiv <u>mötesplats</u> för alla åldrar.” (sid.19)
Fysisk arbetsmiljö	ÖP OCH AKT. AV ÖP: ”Ca 15 000 personer arbetar i <u>hamnområdet</u> . Dessa personer är utsatta för större risker än många andra.” (ÖP sid. 254)
Motions-vanor	ÖP OCH AKT. AV ÖP: ” <u>Parker</u> och andra <u>gröna miljöer</u> har också ett stort socialt och rekreativt värde. Parker är viktiga <u>offentliga mötesplatser</u> med möjlighet till lek, motion, kulturaktiviteter med mera.” (ÖP sid.175)
	VÄRDEPROGRAM: ”Multifunktionellt <u>stråk</u> , dvs <u>utformning</u> som stödjer en rad olika användningar av stråket: lek, möten, rörelser, urban rekreation.” (sid.14)
	DP. PLANBESKRIVN.: ” <u>Cykelnätets</u> masktäthet blir därmed bättre vilket leder till att det blir möjligt att röra sig tryggt med cykel inte bara runt, utan också igenom <u>området</u> . Detta stråk kompletteras med den så kallade Diagonalen som ska bli ett multifunktionellt <u>stråk</u> som ska stödja en rad olika användningar såsom lek, möten, rörelser och urban rekreation. Stråket sträcker sig genom hela Masthusen och är <u>gåendeprioriterat</u> ” (sid.15)
	HÅLLBARH. PROGRAM: ”Utveckling av kollektivtrafiken, ett utbyggt <u>gång- och cykelnätverk</u> samt bilpooler ska tillsammans skapa nya förutsättningar för resande inom, till och från Masthusen. Dessa åtgärder bidrar till minskad andel bilburen trafik, mindre föroreningar och en sundare livsstil, vilket ger en bättre miljö och friskare människor.” (sid.6)
Trafikolyckor	ÖP OCH AKT. AV ÖP: ”Genom målmedveten förändring av <u>gaturummens utformning, vegetation, belysning och möblering</u> skall <u>offentliga platser</u> skapas där alla trafikanter kan vistas och förflytta sig utan stress, buller, avgaser och olycksrisker.” (ÖP, sid.212)
	DP. PLANBESKRIVN.: ”I de nya korsningarna skall <u>bebyggelsens</u> utformas med indragna hörn i bottenvåning i stället för traditionella hörnavskärningar för att tillgodose god sikt mot cykel- och biltrafik i de korsande <u>gatorna</u> .” (sid.17)
	HÅLLBARH. PROGRAM: ”Etablera strategiska <u>målpunkter, mötesplatser och platser för uppehåll</u> och vila och satsa på <u>utbyggnad</u> av upplevelserika och trafiksäkra <u>gångfartsområden</u> ” (sid.14)

Figur 1.4

Delvis redovisning av kvalitativt resultat-
det sammanhang i vilket förekomsten av en indikator kan visas.
Fredrik Berggren 2013-05-24

Analys av kvalitativt resultat

Det framkommer tydligt att det finns en mängd sammanhang för de studerade indikatorerna vilka de beskrivs. Som utmärkande i detta resultat kan nämnas att det finns kopplingar till planering och fysiska strukturer bland samtliga indikatorer förutom för indikatorerna Inkomstfördelning och Ekonomiskt utsatta barn.

De begrepp och termer som finns beskrivna i sammanhanget och möjligtvis kopplas till planering och fysiska strukturer är bland andra: område, planområde, bostad, förskola, offentlig plats, naturlika lekområden, stråk och parker med flera.

Det är också en mängd termer och begrepp som kan sägas ha en anknytning till landskapsarkitektens yrkesroll, vilka tas upp i diskussionen (se sid. 20).

Diskussion

Utifrån vald och tidigare behandlad metodik har detta arbete avsett behandla indikatorer för social hållbarhet utifrån frågeställningen: Masthusen i Malmö BREEAM-certifieras som första område i Norden. Hur reflekteras aspekter av social hållbarhet genom planprocessen, från översiktsplan och aktualisering, värdeprogram, detaljplansbeskrivning till hållbarhetsprogram för certifiering?

Det redovisade kvantitativa resultatet visar att social hållbarhet behandlas i alla delar av det studerade materialet. Detta resultat visar dock också att det är i väldigt olika omfattning som indikatorerna behandlats. Av totalt 36 valda indikatorer är det endast 17 indikatorer som studierna kunnat påvisa förekomst av. Dessa 17 är tidigare redovisade (se sid. 16) och det är endast indikatorn Motionsvanor som har förekommit i samtliga material. Därmed är det endast Motionsvanor som kan spåras genom planprocessen, vilket kan ses som ett relativt svagt utfall. Indikatorn Trafikolyckor har också kunnat påvisas förekomst i tre delar av materialet. Jag anser det anmärkningsvärt att indikatorerna Långtidsarbetslöshet, Sjukfrånvaro, Jämställdhet och Ensamhet inte förekommit i materialet då jag anser att deras koppling till social hållbarhet är stor.

Det kvalitativa resultatet som redovisats i figur 1.4 (se sid. 17-18) visar sammanhanget indikatorerna behandlas i planprocessen utifrån det studerade materialet och besvarar frågan om hur de behandlas, vilket ger en bra återkoppling till målet för denna uppsats. Det kvalitativa resultatet visar också att det i samtliga fall, enligt min bedömning, då en indikator förekommit går att koppla sammanhanget den beskrivs i till planering och fysiska strukturer. Detta relaterar väl till det för arbetet formulerade syftet.

Indikatorn Motionsvanor vars förekomst påvisats i samtliga material har i de sammanhang den beskrivits i väldigt tydliga kopplingar till utemiljö och planering av utemiljö. Från den övergripande nivån i översiktsplanen anges parker, gröna miljöer och offentliga mötesplatser i generella ordalag i sammanhanget. Då Motionsvanor beskrivs i hållbarhetsprogrammet, anges gång- och cykelnätverk och i en mer mänsklig skala. I övrigt beskrivs sammanhangen tillsammans med ord som knutpunkt, mötesplats, bostad och naturlika områden. Detta är termer som har en stark anknytning till min blivande yrkesroll som landskapsarkitekt och därmed också kan koppla min framtida möjlighet att påverka arbetet för social hållbarhet.

Diskussion kring metod och felkällor

Detta arbete behandlar aspekter av social hållbarhet i form av indikatorer och hur de behandlas i studerat planmaterial. Svaret på arbetets frågeställning om hur dessa aspekter reflekteras genom planprocessen avgörs till stor del i metoden som använts. De valda indikatorerna springer ur grupper i ett system som använts av SCB (SCB b, 2013) för att utgöra underlag till den svenska regeringen och landets utveckling av strategier för hållbarhetsarbete. Motiveringen till att använda grupperna som studerats i detta arbete har skett efter argumentation och förklaringar från Boverket, vilket är en statlig myndighet, och Delegationen för Hållbara Städer som är en av regeringen tillsatt delegation. Det har alltså gjorts en koppling i urvalet av indikatorerna från övergripande politisk nivå till studier av dessa i planmaterial på lokal nivå. Denna koppling kan tyckas vara logisk för att följa hur övergripande strategier efterföljs i en mindre skala. Denna koppling kan också vara problematisk då det kan sägas uttrycka urvalsskevheter (Denk, 2012, sid.47), vilket avser att planmaterialet valts utifrån mina intentioner för

studien och inte efter ämnet för studien där annat material skulle kunna vara lämpligare att studera.

Termen begreppsvaliditet har tidigare nämnts och avser huruvida de indikatorer som använts för jämförelserna varit relevanta för det studerade materialet och viceversa. Begreppsvaliditet avser också huruvida indikatorerna beskriver det ämne de ska behandla (Denk, 2002, sid. 49), vilket i denna uppsats är social hållbarhet. Urvalet av indikatorer har jag upplevt i detta arbete varit något problematiskt då jag inte hittat mycket underlag för vilka indikatorer som fungerar väl för beskrivandet av social hållbarhet. Underlag för att koppla indikatorn för social hållbarhet till fysisk planering för att passa syftet för arbetet har också visat sig väldigt svårt att hitta.

Det faktum att det inte går att förbise den subjektiva bedömningen av huruvida ett sammanhang beskriver en indikatorns förekomst har också haft påverkan på resultatet. I vissa delar av det kvalitativa resultatet kan det framstå som att definitionen av en indikator tolkats för godtyckligt för att kunna anses visa dess förekomst. Som exempel kan nämnas att indikatorerna Långtidsarbetslöshet, Sjukfrånvaro, Jämställdhet och Ensamhet inte förekommit i det studerade materialet även då deras koppling till social hållbarhet kan anses vara stor. Att de inte förekommer har dock troligen till stor del att göra med indikatorernas definitioner och den subjektiva bedömningen. Denna problematik har behandlats genom att sammanhanget granskats två gånger, varefter det skett en bedömning om det resulterar i förekomst eller ej. Det är dock klart att denna problematik påverkat resultatet.

Det studerade materialet har självklart en påverkan på resultatet och materialets ålder kan möjligtvis spela roll då tidpunkten det skrevs vid påverkar vad materialet behandlar, i detta fall social hållbarhet. *Översiktsplan för Malmö 2000* ska ersättas av en ny översiktsplan och *Hållbarhetsprogram för Masthusen, Malmö* är under omarbetning.

Avslutande reflektion

Jag har under detta arbete studerat hur indikatorer för social hållbarhet behandlas i olika typer av planmaterial. Det har varit en mycket intressant process och inneburit stora svårigheter då det saknas en vedertagen definition av begreppet social hållbarhet. Det finns däremot en mängd olika definitioner som framhäver olika aspekter av begreppet som mer eller mindre viktiga och ger en uppfattning om komplexiteten kring denna hållbarhetsaspekt. Det har visat sig väldigt svårt att försöka särskilja social hållbarhet från andra hållbarhetsaspekter.

Då valet av att använda indikatorer för social hållbarhet gjordes för att möjliggöra en jämförelse av det studerade planmaterialet innebar ytterligare problematik. Det visade sig väldigt svårt att använda redan definierade indikatorer i syftet att beskriva förekomsten i det studerade planmaterialet, men processen var väldigt intressant och har inbjudit till många reflektioner kring hur planerna behandlat den sociala hållbarhetsaspekten.

Det hade varit intressant att göra ytterligare jämförelser med mer aktuellt planmaterial och en modifiering av urvalet indikatorer för att se hur det hade påverkat resultatet. Det hade också varit intressant att studera enbart Breeam Communities och hur certifieringsmetoden behandlar social hållbarhet. Om det finns en framtid för certifieringsmetoder som en del av hållbarhetsarbetet bör de också granskas.

En aspekt som detta arbete också tydliggjort är indikatorers bristande förmåga att återge en större bild av något så komplext som social hållbarhet. Endast små specifika delar av begreppet kan studeras och diskuteras, vilket inte ger någon större bild av hur människor i verkligheten behandlas av politiska system och sina medmänniskor.

Referenser

Elektroniska källor:

Boverket a, hemsida, länken Webbokhandel, länken Publikationslista från A till Ö, länken Socialt Hållbar Stadsutveckling [online], tillgänglig via:
<http://www.boverket.se/Global/Webbokhandel/Dokument/2010/Socialt%20H%C3%A5llbar%20Stadsutveckling.pdf> [2013-04-09]

Boverket b, hemsida, länken PBL Kunskapsbanken, länken Detaljplanering, länken Detaljplaneinstrumentet, länken Detaljplanekravet [online], tillgänglig via:
<http://www.boverket.se/Vagledning/PBL-kunskapsbanken/Detaljplanering/Detaljplaneinstrumentet/Krav-pa-att-uppratta-detaljplan/> [2013-04-15]

Boverket c, hemsida, Länken PBL Kunskapsbanken, länken Detaljplanering, länken Detaljplaneinstrumentet, länken Vad är en detaljplan [online], tillgänglig via:
<http://www.boverket.se/Vagledning/PBL-kunskapsbanken/Detaljplanering/Detaljplaneinstrumentet/Vad-ar-detaljplan1/> [2013-04-15]

Boverket d, hemsida, Länken PBL Kunskapsbanken, länken Detaljplanering, länken Planhandlingar [online], tillgänglig via:
<http://www.boverket.se/Vagledning/PBL-kunskapsbanken/Detaljplanering/Handlingar/> [2013-04-15]

Boverket e, hemsida, länken PBL Kunskapsbanken, länken Översiktsplanering, länken Översiktsplanens funktion [online], tillgänglig via:
<http://www.boverket.se/Vagledning/PBL-kunskapsbanken/Oversiktsplanering/Oversiktsplanens-funktion/> [2013-04-15]

BRE, hemsida, länken About us, länken Our history [online], tillgänglig via:
<http://www.bre.co.uk/page.jsp?id=1712> [2013-04-10]

Breeam, hemsida, länken Breeam Communities, länken Introductory brochure [online], tillgänglig via:
http://www.breeam.org/filelibrary/BREEAM%20Communities/Introduction_to_BREEAM_Communities.pdf [2013-04-10]

Delegationen för hållbara städer, hemsida, länken Om delegationen, länken Delegationens publikationer [online], tillgänglig via:
<http://www.hallbarastader.gov.se/Bazment/hallbarastader/sv/arsrapporter.aspx> [2013-04-21]

Diligentia (2012), *Hållbarhetsprogram för Masthusen, Malmö*, Malmö: Diligentia [online], tillgänglig via:
<http://www.masthusen.se/PageFiles/285/H%C3%A5llbarhetsprogram%20f%C3%B6r%20Masthusen.pdf> [2013-05-15]

Greenbook Live, hemsida, länken Schemes, länken BREEAM, länken Breeam certified projects, länken genom rullista – All BREEAM Certified Projects och Sweden [online], tillgänglig via :

<http://www.greenbooklive.com/search/buildingsearch.jsp?id=202&productName=§ionid=0&partid=10023&countryId=34>, [2013-04-25]

Malmö Stad a, hemsida, Google sökord: ”Malmö Stad dp 5206”, länken Dp 5206 Planbeskrivning Antagande.pdf [online], tillgänglig via:

<http://www.malmo.se/download/18.1558e15e13973eeaa0e80002787/Dp+5206+Planbeskrivning+Antagande.pdf> [2013-05-01]

Malmö Stad b, hemsida, länken Medborgare, länken Miljö & Hållbarhet, länken Miljöarbetet i Malmö Stad, länken Hållbar Stadsutveckling [online], tillgänglig via:

<http://www.malmo.se/Medborgare/Miljo--hallbarhet/Miljoarbetet-i-Malmo-stad/Hallbar-stadsutveckling.html> [2013-04-27]

Malmö Stad c, hemsida, länken Medborgare, länken Stadsplanering och trafik, länken Stadsplanering och visioner, länken Utbyggnadsområden, länken Västra Hamnen, länken Värdeprogram i Västra Hamnen [online], tillgänglig via:

<http://www.malmo.se/Medborgare/Stadsplanering--trafik/Stadsplanering--visioner/Utbyggnadsomraden/Vastra-Hamnen/Vardeprogram-i-Vastra-Hamnen.html> [2013-05-02]

Malmö Stad d, hemsida, länken Stadsplanering och trafik, länken Stadsplanering & visioner, länken Översiktsplaner & strategier, länken Gällande översiktsplan [online] tillgänglig via:

<http://www.malmo.se/medborgare/stadsplaneringtrafik/stadsplaneringvisioner/oversiktsplanerstrategier/error/oversiktsplanformalmo2000.4.5d8108001222c393c00800025232.html>, [2013-04-18]

Malmö Stad e, hemsida, länken Stadsplanering och trafik, länken Stadsplanering & visioner, länken Översiktsplaner & strategier, länken Gällande översiktsplan [online] tillgänglig via:

<http://www.malmo.se/Medborgare/Stadsplanering--trafik/Stadsplanering--visioner/Oversiktsplaner--strategier/Gallande-oversiktsplan.html> [2013-04-27]

Naturvårdsverket, hemsida, länken Miljöarbete i samhället, länken Sveriges miljömål, länken God bebyggd miljö [online], tillgänglig via:

<http://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Sveriges-miljomal/Miljokvalitetsmalen/God-bebyggd-miljo/> [2013-05-03]

Regeringen a, hemsida, länken Ansvarsområden, länken Miljö energi och klimat, länken Hållbar utveckling, länken Historik och bakgrund [online] tillgänglig via:

<http://www.regeringen.se/sb/d/1591/a/184920> [2013-04-23]

Regeringen b, hemsida, länken Ansvarsområden, länken Miljö energi och klimat, länken Sveriges miljömål, länken Preciseringar till miljökvalitetsmål, länken God bebyggd miljö [online], tillgänglig via: <http://www.regeringen.se/sb/d/5542/a/43957> [2103-04-25]

Regeringen c, hemsida, Google sökord: "Social hållbarhet regeringen" [online], tillgänglig via:
<http://www.regeringen.se/content/1/c6/01/76/42/cb1f06c1.pdf> [2013-04-23]

Statistiska Centralbyrån SCB a, hemsida, länken om SCB [online], tillgänglig via:
http://www.scb.se/Pages/List____250620.aspx [2013-04-07]

Statistiska Centralbyrån SCB b, hemsida, länken Hitta statistik, länken Hållbar utveckling [online], tillgänglig via:
http://www.scb.se/Pages/Product____21309.aspx [2013-04-07]

Statistiska Centralbyrån SCB c, hemsida, länken Hitta statistik, länken Hållbar utveckling, länken Indikatorer för hållbar utveckling 2006, länken Lista med enkla länkar [online], tillgänglig via:
http://www.mir.scb.se/hut/hut06/skal/index_2b.htm [2013-04-07]

SGBC Swedish Green Building Council, hemsida, länken Certifieringssystem, länken Breeam [online], tillgänglig via:
<http://www.sgbc.se/certifieringssystem/breeam> [2013-04-11]

White arkitekter, hemsida, länken Projekt, länken Masthusen [online], tillgänglig via:
<http://www.white.se/projekt/265-masthusen> [2013-04-10]

Tryckta källor:

Brundtlands-kommissionen (1987), *Towards sustainable development i Our common future. I: The sustainable urban development reader*. Red. Timothy Beatley, Stephen M. Wheeler. 2 uppl. New York: Routledge, sid. 59-63.

Denk, Thomas (2002) *Komparativ metod-förståelse genom jämförelse*. Lund: Studentlitteratur

FN (1992), Rio-deklarationen. I: *The sustainable urban development reader*. Red. Timothy Beatley, Stephen M. Wheeler. 2 uppl. New York: Routledge, sid. 72-79.

Malmö Stad 1 (2006), *Malmö 2005- Aktualisering och komplettering av Malmös översiktsplan*. Malmö: Malmö stadsbyggnadskontor.

Malmö Stad 2 (2011), *Värdeprogram för Masthusen*. Malmö: Malmö stadsbyggnadskontor.

Bilagor

Bilaga 1.1 – Fullständigt kvalitativt resultat

Här anges det fullständiga kvalitativa resultat som framkommit genom studierna av planmaterialet och har placerats som bilaga då det för vissa indikatorer är ett mycket omfattande material. Det kvalitativa resultatet redovisar i vilket sammanhang den påträffade indikatorn beskrivits i, vilket har gjorts för att kunna jämföra det studerade materialet sinsemellan. I bilagan är varje studerad indikatorns benämning rubrik och samtliga indikatorer anges, även där förekomst inte har kunnat påvisas.

I denna bilaga görs förenklade referenser med sidnummer, där följande förkortningar avser:

- ÖP OCH AKT. AV ÖP - *Översiktsplan för Malmö 2000* (Malmö Stad d, 2013) Samt *Malmö 2005- Aktualisering och komplettering av Malmös översiktsplan* (Malmö Stad 1, 2006), ÖP avser översiktsplanen och AKT aktualiseringen.
- VÄRDEPROGRAM - *Värdeprogram för Masthusen* (Malmö Stad c, 2013).
- DP. PLANBESKRIVN. - *Planbeskrivning-Detaljplan för del av fastigheten BILEN 16 (Masthusen, kvarter 6, 12 och torget) i Hamnen i Malmö* (Malmö Stad a, 2013).
- HÅLLBARH. PROGRAM - *Hållbarhetsprogram för Masthusen, Malmö* (Diligentia, 2012)

Ekonomisk utsatthet

ÖP OCH AKT. AV ÖP: ”När en stor del av den vuxna befolkningen står utanför arbetsmarknaden blir konsekvensen låg inkomstnivå, låg skattekraft och höga sociala utgifter.” (ÖP sid. 19)

”Invånare med små ekonomiska resurser och svaga nätverk tvingas att söka sig till de områden som har kommit att rankas lågt på bostadsmarknaden. En långt driven segregation av denna typ får allvarliga samhällsliga konsekvenser.” (ÖP sid. 20)

”Om Malmö skall kunna behålla en väl fungerande handel i city, i centra av olika slag samt i bostadsområdena krävs det restriktivitet mot externa handelsetableringar. Hela 60 % av familjerna i Malmö saknar bil. Det rör sig bl a om unga hushåll, pensionärer och ekonomiskt svaga.” (ÖP sid. 137)

”*Välfärd för alla* är en handlingsplan som kommunstyrelsen lagt fram år 2004 mot bakgrund av situationen på det sociala området. I handlingsplanen redovisas mål och åtgärder som syftar till att på ett avgörande sätt öka välfärden för grupper som idag är socialt och ekonomiskt utsatta.” (AKT sid. 13)

VÄRDEPROGRAM: -

DP. PLANBESKRIVN.: -

HÅLLBARH. PROGRAM: -

Demografisk försörjningsbörda

ÖP OCH AKT. AV ÖP: ”Enbart det faktum att barnen i vissa bostadsområden betraktar det som normalt att de vuxna inte går till ett arbete på dagen är ödesdigert. I förlängningen hotar starka sociala spänningar med ökat våld och kriminalitet.” (ÖP sid.20)

”*Välfärd för alla* är en handlingsplan som kommunstyrelsen lagt fram år 2004 mot bakgrund av situationen på det sociala området. I handlingsplanen redovisas mål och åtgärder som syftar till att på ett avgörande sätt öka välfärden för grupper som idag är socialt och ekonomiskt utsatta.” (AKT sid.13)

”Tillväxtgruppen verkar för att fler företag etablerar sig i Malmö så att antalet arbetstillfällen ökar. Arbetsgruppens insatser riktas främst mot stöd till ungdomar, invandrare, småföretag och liknande.” (AKT sid.18)

”Det är ett grundläggande mål för kommunen att sörja för att alla malmöbor har god välfärd och levnadsstandard. Högre förvärvsfrekvens och fler sysselsatta och självförsörjande malmöbor är det mest verksamma medlet mot otrygghet, utanförskap och segregation. Bostäder och samhällsservice är grundläggande välfärdskomponenter.” (AKT sid.21)

VÄRDEPROGRAM: -

DP. PLANBESKRIVN.: -

HÅLLBARH. PROGRAM: -

Inkomstfördelning

ÖP OCH AKT. AV ÖP: ”Den socio-ekonomiska segregationen har därmed också ett starkt inslag av etnisk sådan med risk för ökande isolering, växande utanförskap och ett socialt arv som hotar att gå vidare till nya generationer. Även folkhälsan påverkas negativt av denna utveckling.” (AKT sid.8)

VÄRDEPROGRAM: -

DP. PLANBESKRIVN.: -

HÅLLBARH. PROGRAM: -

Ekonomiskt utsatta barn

ÖP OCH AKT. AV ÖP: ”Den socio- ekonomiska segregationen har därmed också ett starkt inslag av etnisk sådan med risk för ökande isolering, växande utanförskap och ett socialt arv som hotar att gå vidare till nya generationer. Även folkhälsan påverkas negativt av denna utveckling.” (AKT sid.8)

VÄRDEPROGRAM: -

DP. PLANBESKRIVN.: -

HÅLLBARH. PROGRAM: -

Ekonomisk kris

ÖP OCH AKT. AV ÖP : -

VÄRDEPROGRAM: -

DP. PLANBESKRIVN.: -

HÅLLBARH. PROGRAM: -

Utrikes födda i ekonomisk kris

ÖP OCH AKT. AV ÖP : -

VÄRDEPROGRAM: -

DP. PLANBESKRIVN.: -

HÅLLBARH. PROGRAM: -

Regional befolkningsförändring

ÖP OCH AKT. AV ÖP : ”Malmö är inte en isolerad ö. Stora delar av Skåne utgör idag en integrerad region där invånare och hushåll väljer sin egen kombination av bostad, arbetsplats, utbildning, service och nöjen oberoende av kommungränserna” (ÖP sid.16)

”Öresundsförbindelsen kommer på lång sikt att knyta samman Malmö och Köpenhamn till en sammanhängande enhet och i ökad grad integrera två bostads- och arbetsmarknader som i olika avseenden kompletterar varandra.” (ÖP sid.32)

”Malmö har goda sociala kvaliteter i boendemiljön, där staden kan erbjuda attraktiva bostäder i områden med god offentlig och kommersiell service. Bostadsområdena har mycket grönska och korta avstånd till natur och hav. Rekreationsområden för sport (hästsport, golf, idrott m m) finns inom rimliga avstånd både i Malmö och i närliggande kommuner. Dessutom finns det i regionen relativt gott om attraktiva bostäder vilket gör att fler danskar kan för- väntas bosätta sig här.”

(ÖP sid.314)

”Malmö fungerar tillsammans med Lund som tillväxtmotor för Sydvästskåne, Skåne och Öresundsregionen. För tillväxten är det avgörande att det finns en fungerande bostadsmarknad. Det måste finnas attraktiva bostäder att erbjuda dem som flyttar till regionen.” (AKT sid. 42)

VÄRDEPROGRAM: -

DP. PLANBESKRIVN.: -

HÅLLBARH. PROGRAM: -

Långtidsarbetslöshet

ÖP OCH AKT. AV ÖP : -

VÄRDEPROGRAM: -

DP. PLANBESKRIVN.: -

HÅLLBARH. PROGRAM: -

Ungdomsarbetslöshet

ÖP OCH AKT. AV ÖP : ”Det är framför allt unga och lågutbildade samt det senaste decenniets invandrare som har svårt att komma in på arbetsmarknaden.” (AKT sid.8)

”Inom Valfärd för alla- programmet har särskilt fokus satts på att utreda ungdomars boendesituation. Uppskattningsvis finns det ca 2 500 ungdomar i åldrarna 20-23 år som bor hos sina föräldrar och som skulle vilja flytta till egen bostad. Bristande tillgång på bostäder, höga boendekostnader och svårigheter att försörja sig är exempel på hinder för ungdomar att komma ut till eget boende.” (AKT sid.43)

VÄRDEPROGRAM: -

DP. PLANBESKRIVN.: -

HÅLLBARH. PROGRAM: -

Utrikes födda, sysselsättning

ÖP OCH AKT. AV ÖP : ” I Malmö har mer än var fjärde invånare utländsk bakgrund. För att kunna försörja sig har många startat mindre butiker med ofta långt öppethållande och den egna familjen som arbetskraft.” (ÖP sid. 138)

”Det är framför allt unga och lågutbildade samt det senaste decenniets invandrare som har svårt att komma in på arbetsmarknaden.” (AKT sid.8)

”I Malmö är det framför allt personer som invandrat under de senaste decennierna som står utan arbete och som inte blir integrerade i samhället.” (AKT sid.8)

VÄRDEPROGRAM: -

DP. PLANBESKRIVN.: -

HÅLLBARH. PROGRAM: -

Funktionshindrade, sysselsättning

ÖP OCH AKT. AV ÖP : -

VÄRDEPROGRAM: -

DP. PLANBESKRIVN.: -

HÅLLBARH. PROGRAM: -

Sjukfrånvaro

ÖP OCH AKT. AV ÖP : -

VÄRDEPROGRAM: -

DP. PLANBESKRIVN.: -

HÅLLBARH. PROGRAM: -

Fertilitet

ÖP OCH AKT. AV ÖP : -

VÄRDEPROGRAM: -

DP. PLANBESKRIVN.: -
HÅLLBARH. PROGRAM: -

Föräldraledighet

ÖP OCH AKT. AV ÖP: -
VÄRDEPROGRAM: -
DP. PLANBESKRIVN.: -
HÅLLBARH. PROGRAM: -

Jämställdhet

ÖP OCH AKT. AV ÖP :
VÄRDEPROGRAM: -
DP. PLANBESKRIVN.: -
HÅLLBARH. PROGRAM:

Valdeltagande

ÖP OCH AKT. AV ÖP : -
VÄRDEPROGRAM: -
DP. PLANBESKRIVN.: -
HÅLLBARH. PROGRAM: -

Utrikes födda, valdeltagande

ÖP OCH AKT. AV ÖP : -
VÄRDEPROGRAM: -
DP. PLANBESKRIVN.: -
HÅLLBARH. PROGRAM: -

Förtroende för medier

ÖP OCH AKT. AV ÖP : -
VÄRDEPROGRAM: -
DP. PLANBESKRIVN.: -
HÅLLBARH. PROGRAM: -

Trygghet i skolan

ÖP OCH AKT. AV ÖP: ” De allvarligaste effekterna uppstår för nästa generation som hänvisas till förskolor och skolor som i praktiken inte har möjlighet att ge barnen de förutsättningar för lärande och utveckling de har rätt till.” (ÖP sid. 20)
”Till de faktorer som gör en stad attraktiv att bo eller etablera företag i är goda möjligheter till utbildning. Översiktsplanen skapar möjligheter för en fortsatt utveckling av högskolan i Malmö.” (ÖP sid.313)
VÄRDEPROGRAM: -
DP. PLANBESKRIVN.: ” Planområdet har goda förutsättningar att bli en bra miljö för både barn och vuxna genom att skapa en förskoleverksamhet inom stadsdelen samt attraktiva, trygga och varierande miljöer samt ett säkert och utvecklat gång- och cykelnät. (sid.19)
HÅLLBARH. PROGRAM: -

Grundkrav i skolan

ÖP OCH AKT. AV ÖP: ” Bl a måste man se till att bostadsbeståndet kompletteras med lägenheter i storlekar som idag saknas och att skolorna kan uppfylla de krav som ställs i denna typ av stadsdel. Efterfrågan på bostäder för stora familjer är idag akut.” (ÖP sid.300)
VÄRDEPROGRAM: -
DP. PLANBESKRIVN.: -

HÅLLBARH. PROGRAM: -

Trångboddhet

ÖP OCH AKT. AV ÖP: ”Trots den kraftiga befolkningsökningen har bostadsbyggandet varit lågt under senare år. Det finns troligen ett uppdämt behov av nya bostäder som kommer att utlösas när ekonomi och framtidsutsikter så medger” (ÖP sid.16)

”Malmöns befolkningstillväxt ligger för närvarande i storleksordningen 3 000 personer per år. Eftersom boendetätheten samtidigt ökar är dock efterfrågan på nya bostäder tills vidare lägre än vad denna befolkningsökning borde motivera.” (ÖP sid.47)

”Framtida boendetäthet och bostadsefterfrågan blir beroende bl a av den allmänna ekonomiska utvecklingen.” (ÖP sid. 120)

”Under det senare decenniet har bostadsbyggandet i hela landet inklusive Malmö varit lågt. Det har lett till ökad trångboddhet. Samtidigt har en betydande inflyttning av människor med utländsk bakgrund lett till ökad segregation i boendet. Boendegruppen inriktar sig på att öka bostadsbyggandet och stödja grupper med särskilda svårigheter på bostadsmarknaden.” (AKT sid.19)

VÄRDEPROGRAM: -

DP. PLANBESKRIVN.: -

HÅLLBARH. PROGRAM: -

Ensamhet

ÖP OCH AKT. AV ÖP: -

VÄRDEPROGRAM: -

DP. PLANBESKRIVN.: -

HÅLLBARH. PROGRAM: -

Kulturkonsumtion

ÖP OCH AKT. AV ÖP: ” De kulturella institutionerna i Malmö har under 1990-talet genomgått en anmärkningsvärd förnyelse och mötts av ökat intresse nationellt och internationellt. Med Öresundsförbindelsen förbättras möjligheterna till samspel med kulturlivet i Köpenhamn till ömsesidig båtnad. En stark kultursektor gynnar Malmö både som bostadsort och besöksmål.” (ÖP sid.42)

”Kulturella institutioner, nöjen och evenemang av olika slag utgör en betydelsefull del av innerstadens karaktär. De stora institutionerna, muséer, konsthallar, teatrar och konserthus, ligger i innerstaden för att bli lätta att nå både för malmöborna och för invånarna i en större region.” (AKT sid.30)

VÄRDEPROGRAM:” För att Masthusen ska fungera som ett nav och knut- punkt för Västra Hamnen behövs en öppen, inbjudande, tillgänglig offentlig plats. Här ska finnas plats för olika evenemang och möten mellan människor.” (sid.23)

DP. PLANBESKRIVN.: -

HÅLLBARH. PROGRAM: -

Dator och bredband

ÖP OCH AKT. AV ÖP: -

VÄRDEPROGRAM: -

DP. PLANBESKRIVN.: -

HÅLLBARH. PROGRAM: -

Medellivslängd

ÖP OCH AKT. AV ÖP: -

VÄRDEPROGRAM: -

DP. PLANBESKRIVN.: -

HÅLLBARH. PROGRAM: -

Våld

ÖP OCH AKT. AV ÖP: ” Enbart det faktum att barnen i vissa bostadsområden betraktar det som normalt att de vuxna inte går till ett arbete på dagen är ödesdigert. I förlängningen hotar starka sociala spänningar med ökat våld och kriminalitet.” (ÖP sid.20)

”Fotgängares vistelsezoner skall också utformas så att de är trygga med avseende på risken för överfall och rån.” (ÖP sid.220)

VÄRDEPROGRAM: -

DP. PLANBESKRIVN.: -

HÅLLBARH. PROGRAM: -

Självupplevt hälsotillstånd

ÖP OCH AKT. AV ÖP -

VÄRDEPROGRAM: -

DP. PLANBESKRIVN.: -

HÅLLBARH. PROGRAM: ”Utveckling av kollektivtrafiken, ett utbyggt gång- och cykelnätverk samt bilpooler ska tillsammans skapa nya förutsättningar för resande inom, till och från Masthusen. Dessa åtgärder bidrar till minskad andel bilburen trafik, mindre föroreningar och en sundare livsstil, vilket ger en bättre miljö och friskare människor.” (sid.6)

Barns välbefinnande

ÖP OCH AKT. AV ÖP: ”Ny forskning visar att tillgång till naturlika lekområden även påverkar barns rörelse- utveckling positivt. Barn behöver plats och möjlighet att leka, springa och röra sig fritt för att bli lugna och harmoniska.” (ÖP sid.175)

VÄRDEPROGRAM: ”-

DP. PLANBESKRIVN.:” Enligt FN:s barnkonvention ska barns bästa sättas i främsta rummet. Plan- området har goda förutsättningar att bli en bra miljö för både barn och vuxna genom att skapa en förskoleverksamhet inom stadsdelen samt attraktiva, trygga och varierande miljöer samt ett säkert och utvecklat gång- och cykelnät. Torget blir en attraktiv mötesplats för alla åldrar.” (sid.19)

HÅLLBARH. PROGRAM: -

Astma

ÖP OCH AKT. AV ÖP: -

VÄRDEPROGRAM: -

DP. PLANBESKRIVN.: -

HÅLLBARH. PROGRAM: -

Psykosocial arbetsmiljö

ÖP OCH AKT. AV ÖP: -

VÄRDEPROGRAM: -

DP. PLANBESKRIVN.: -

HÅLLBARH. PROGRAM: -

Fysisk arbetsmiljö

ÖP OCH AKT. AV ÖP: ”C:a 15 000 personer arbetar i hamnområdet. Dessa personer är utsatta för större risker än många andra.” (ÖP sid. 254)

VÄRDEPROGRAM: -

DP. PLANBESKRIVN.: -

HÅLLBARH. PROGRAM: -

Rökning

ÖP OCH AKT. AV ÖP: -
VÄRDEPROGRAM: -
DP. PLANBESKRIVN.: -
HÅLLBARH. PROGRAM: -

Alkoholkonsumtion

ÖP OCH AKT. AV ÖP : -
VÄRDEPROGRAM: -
DP. PLANBESKRIVN.: -
HÅLLBARH. PROGRAM: -

Övervikt

ÖP OCH AKT. AV ÖP : -
VÄRDEPROGRAM: -
DP. PLANBESKRIVN.: -
HÅLLBARH. PROGRAM: -

Motionsvanor

ÖP OCH AKT. AV ÖP : ”Utmed bäckfåran skapas ett nätverk av ängar, hagar gång- och cykelstigar. Dessa görs naturlika men med inslag av ytor för lek och bollspel” (ÖP sid. 86)
”Området är den västligaste utposten av Malmös backlandskap och föreslås i huvudsak avsättas för särskilda fritidsverksamheter.” (ÖP sid. 88)
”Parker och andra gröna miljöer har också ett stort socialt och rekreativt värde. Parker är viktiga offentliga mötesplatser med möjlighet till lek, motion, kulturaktiviteter med mera.” (ÖP sid.175)
”Naturområdena är koncentrerade till Öresundskusten som har en stark attraktionskraft för olika typer av rekreation – sol och bad, fiske, vindsurfing, promenader och naturstudier – samt backlandskapet som med undantag av det populära Torups rekreativområde idag är relativt svårtillgängligt för rörligt friluftsliv.” (ÖP sid.178)
”Fritidsområden och fritidsanläggningar skall vara väl fördelade över i staden och tillsammans med parker och natur- och rekreativområden erbjuda ett rikt och varierat utbud av fritidsaktiviteter för stadens invånare. Vid planering av anläggningar som efterfrågas av skolan skall möjligheterna till samlokalisering beaktas.” (ÖP sid.182)
”Bulltofta rekreativområde kan användas både som strövområde och för idrott och liknande aktiviteter. Ett annat stort rekreativstråk är Rosengårdsstråket som leder vidare genom Husie. I Rosengårdsstråket ligger motorstadion och Jägersro travbana med tillhörande ridoområden.” (ÖP sid. 302)
”Slutligen finns det i grönplanen ett antal förslag som gäller mark som enligt Över- sichtsplan 2000 är avsedda för bebyggelse, t.ex. i Norra Hamnen, Sorgenfri industri- område och Hyllie. Här har bebyggelseintressena högre prioritet men målet är att kombinera dessa med hänsynstagande till natur- och rekreativintressena, något som får prövas i samband med detaljplanering.” (AKT sid. 47)
VÄRDEPROGRAM: ”Stråken genom Masthusen främjar rörelser genom området och fångar upp stråk i omgivningen. Stråken är tillgängliga, attraktiva, trygga, alltid mångfunktionella och” med tydlig prioritet för fotgängare, deras tempo och skala.” (sid.10)
”Multifunktionellt stråk, dvs utformning som stödjer en rad olika användningar av stråket: lek, möten, rörelser, urban rekreation.” (sid.14)
”En park som rymmer en bollplan ska integreras i kvartersstrukturen” (sid.17)
”Möjlighet till förskola med generösa friytor på taket” (sid.19)
DP. PLANBESKRIVN.: ” Grönplanen är ett planeringsunderlag som behandlar gröna värden från en rekreativ och biologisk utgångspunkt. I en bristanalys konstateras att det saknas grönska i denna del av Malmö, något som behöver kompletteras när området omvandlas för att inrymma bostäder och kontor.” (sid.4)

”En mindre park/bollplan planeras utanför planområdet i den norra delen av Masthusen. Lek ska finnas på kvartersgårdarna.”(sid.14)

”Cykelnätets masktäthet blir därmed bättre vilket leder till att det blir möjligt att röra sig tryggt med cykel inte bara runt, utan också igenom området. Detta stråk kompletteras med den så kallade Diagonalen som ska bli ett multifunktionellt stråk som ska stödja en rad olika användningar såsom lek, möten, rörelser och urban rekreation. Stråket sträcker sig genom hela Masthusen och är gåendeprioriterat” (sid.15)

HÅLLBARH. PROGRAM: ”Utveckling av kollektivtrafiken, ett utbyggt gång- och cykelnätverk samt bilpooler ska tillsammans skapa nya förutsättningar för resande inom, till och från Masthusen. Dessa åtgärder bidrar till minskad andel bilburen trafik, mindre föroreningar och en sundare livsstil, vilket ger en bättre miljö och friskare människor.” (sid.6)

Trafikolyckor

ÖP OCH AKT. AV ÖP : ””Nollvisionen” i regeringens proposition 1996/97:137 anger som långsiktigt mål ”att ingen ska dödas eller skadas allvarligt till följd av trafikolyckor inom vägtransportsystemet.” Detta mål ska nås med information och med fysiska åtgärder och regleringar som syftar till att ändra trafikanternas beteende, minska andelen biltrafik och sänka hastigheterna. Därtill skall planeringen, vad gäller både markanvändning och trafiknät, bidra till kortare och säkrare resvägar. Åtgärder inom trafiksäkerhetsområdet finns redovisade i kommunens Trafiksäkerhetsprogram.” (ÖP sid.210)

”Genom målmedveten förändring av gaturummens ut- formning, vegetation, belysning och möblering skall offentliga platser skapas där alla trafikanter kan vistas och förflytta sig utan stress, buller, avgaser och olycksrisker.” (ÖP, sid.212)

”Malmö skall erbjuda goda parkerings- och angörings- möjligheter inom ramen för kraven på god bebyggd miljö, hög trafiksäkerhet, god framkomlighet för samtliga trafikanter samt god åtkomlighet för i första hand handikappade, kollektivtrafik och nyttotrafik.” (ÖP sid.214)

”Många avstår från att cykla av trafiksäkerhetsskäl. Olycksstatistiken visar att denna oro är befogad. Nollvisionen, att inga ska dödas eller skadas i trafiken, har lagt ökad vikt vid trafiksäkerhetsaspekterna i stadsplaneringen. Cykelnätet skall utformas på ett trafiksäkert sätt, och där så är befogat skall åtgärder vidtas mot den övriga trafiken.” (ÖP sid.218)

”Med Malmös Trafiksäkerhetsprogram som grund bedrivs ett kontinuerligt arbete för att göra staden säkrare. I arbetet ingår bl a förslag om att införa bättre anpassade hastighetsgränser och att göra övergångställena kortare så att fotgängaren vistas kortare tid ute på körbanorna. Även fotgängares konflikter med cyklister kommer att beaktas.” (ÖP sid.220)

Se hela avsnittet Trafiksäkerhet (ÖP sid. 226-227)

”De nya stationerna vid Triangeln och Hyllievång blir också målpunkter som kommer att förändra rörelsemönstret i omgivningarna. Sådana större förändringar skapar en ny trafiksituation som kan leda till ökat antal olyckor. De oskyddade trafikanterna måste som en följd av detta visas särskild hänsyn då trafikmiljön planeras.” (ÖP sid. 232)

”All utformning, utbyggnad och drift av vägtrafikmiljön måste därför ske utifrån människans villkor, d v s efter vad människor klarar av i trafiken och fysiskt tål vid en olycka. De svagare trafikanterna (barn, äldre och funktionshindrade) ska vara dimensionerande för trafikmiljön.” (ÖP sid.233)

”Liksom i Centrum är biltrafiken ett stort miljö- och trafiksäkerhetsproblem i Södra Innerstaden. Många av Malmös viktigaste infarter passerar genom stadsdelen. Det innebär också att det sker många trafikolyckor i området.” (ÖP sid. 274)

VÄRDEPROGRAM: -

DP. PLANBESKRIVN.: ” I de nya korsningarna skall bebyggelsens utformas med indragna hörn i bottenvåning i stället för traditionella hörnavskärningar för att tillgodose god sikt mot cykel- och biltrafik i de korsande gatorna.” (sid.17)

HÅLLBARH. PROGRAM: ”Hållplatserna ska vara placerade på säkra gångbanor. Det ska vara minst 1,8 m från busstur till vägbanan för förbipasserande.” (sid.9)

”Gångvägarna från samtliga byggnadsentréer till kollektivtrafikhållplatser ska vara säkra” (sid.10)

”De cykelvägar som byggs i området ska vara tydligt skyltade med lämplig information och säkert utformade...” (sid.10)

”Etablera strategiska målpunkter, mötesplatser och platser för uppehåll och vila och satsa på utbyggnad av upplevelserika och trafiksäkra gångfartsområden” (sid.14)

”För utformning av tillträdesvägar för varutransporter ska PM för varutransporter (2011) följas. I den framkommer bland annat: Vilka vägar varutransporterna ska ta i området för att minimera störningar samt försäkra att området blir tryggt och säkert för allmänheten. Att åtgärder bör vidtas vid korsningspunkter där varutransporter kommer att korsa gång- och cykelstråk, som tex hastighetsdämpande åtgärder samt goda siktförhållanden. Där varumottagning finns ska denna utformas och placeras i enlighet med dessa tillträdesvägar.” (sid.16)